

Od opazovalca do poročevalca: kako postati poročevalec o okolju in za okolje?

Spletni seminar, torek, 7. decembra 2021, ob 18. uri
Marko Krautberger, novinar in urednik

Kazalo

- Kdo je novinar in kaj naj bi ga odlikovalo
- Kaj loči novinarska besedila od drugih
- Temelj vseh besedil
- Ekipno delo
- Vsebina
- Tehnična plat dela
- Priprava na delo
- Vloga urednika/mentorja
- Končni cilj novinarskega dela

Opredelitev poklica

Novinarsko delo je med najbolj razgibanimi in raznolikimi, saj ne obsega samo različnih delovnih nalog in predmetov dela, ampak ga je mogoče opravljati tudi z različnimi sredstvi in načini sporočanja. Najbolj zgoščena označba bi bila: zbiranje, obdelava in objava sporočil v javnih medijih.

Kaj naj bi odlikovalo novinarja

- Radovednost
- Vedoželjnost
- Želja po posredovanju informacij
- Dvom
- Resnicoljubnost
- Doslednost
- Ločevanje bistvenega od nebistvenega
- Iskanje prvotnih, verodostojnih in več virov
- Preverjanje dejstev
- Nevtralnost

Kaj loči novinarska besedila od drugih

- Razumljivost
- Enopomenskost
- So jasno napisana in brez dvoumnosti
- Zapisana so v skladu z jezikovnimi pravili
- Spoštujejo pravila, ki jih določajo novinarske zvrsti
- Objavljeni podatki so preverjeni in resnični

Spodbujajte kratke, širokemu krogu bralcev jasno razumljive stavke, čim redkejšo uporabo tujk ter spretno izkoriščanje jezikovne pestrosti, ki spodbudi pozornost.

Temelj vseh besedil

- Novica je „abeceda“ za vsa ostala besedila
- Novice obveščajo in prinašajo nove informacije
- Avtor mora v novici (vesti) strnjeno odgovoriti na štiri ključna vprašanja KDO, KAJ, KJE in KDAJ.
- Nadgradnjo vsebine v razširjeni novici (poročilu) predstavlja še odgovor na vprašanje KAKO ali ZAKAJ.

Avtorji, ki so sposobni napisati kakovostno novico, bodo lažje napisali tudi daljše prispevke pri katerih je novica v bistvu uvod.

Lahko je dolgo ...

Malčki iz Fiata, Škode, Seata in Toyote

Majhni avtomobili so odgovor avtomobilske industrije na prometne konice v središčih mest. Fiat tako načrtuje mestnega malčka, ki naj bi bil še manjši, kot je denimo aktualni Fiat 500. Po vsej verjetnosti bo dobil ime po zglednem modelu z bogato tradicijo – Topolinu. Pod motornim pokrovom naj bi bila nameščeni dva valja, 900 kubična delovna prostornina in turbopolnilnik, ki bo omogočal med 70 in 110- konjskih moči. Osnovna cena: okoli 6.000 evrov. Kakor Fiata500, naj bi tudi Topolina zaradi nižjih stroškov proizvodnje, izdelovali na Poljskem. Sicer pa tudi drugi avtomobilski proizvajalci pogledujejo po manjših modelih. Po besedah Reinharda Junga, predsednika uprave pri Škoda Auto, je tudi pri češkem proizvajalcu še dovolj maneverskega prostora za novega malčka. Štirivratni »nakupovalni voziček« naj bi bil izdelan na temeljih minimalističnega koncepta »VW Up!«, na tržišče pa naj bi zapeljal leta 2010. Prav tako na osnovi VW-jeve študije »Up!«, vidijo svojega malčka pri španskem Seatu, ki je del VW-jevega koncerna. Prav tako želi Toyota v prihodnosti še poostri konkurenco v razredu majhnih avtomobilov, in sicer z 2,95 m kratkim modelom, ki naj bi imel v notranjosti nameščene zgolj tri ali štiri sedeže. Malček naj bi izgledal precej podobno, kot denimo Toyotin koncept IQ, ki je bil predstavljen na lanskem avtomobilskem salonu IAA v Frankfurtu. **(neizkušen in nevešč avtor)**

... ali kratko

Večja ponudba malih avtomobilov

Fiat, Škoda, Seat in Toyota načrtujejo izdelavo manjših mestnih avtomobilov. Fiatov novinec bo manjši od Fiata 500, poganjal ga bo litrski dvovaljnik, s turbopolnilnikom in največjo močjo 110 KM. Škoda in Seat, obe znamki sta del koncerna Volkswagen, bosta predstavila svoji različici zasnovani na podlagi študije VW Up!, tehničnih podrobnosti še niso razkrili. Toyota pa namerava poslati v proizvodnjo serijski model, ki bo temeljil na študiji IQ. Novince je mogoče pričakovati v prodajnih salonih v letu 2010. **(bolj izkušen in več avtor)**

Pri kratkih novicah mora avtor izpuščati nebitvene podatke in po lastni presoji izpostaviti ključne podatke oziroma podati bistvo z drugimi besedami.

Ekipno delo

- Končni izdelek je rezultat ekipnega dela
- V okviru redakcije se porajajo ideje in nastajajo zamisli o vsebinah
- Skupna nadgradnja posameznih idej nemalokrat prinaša boljše vsebine
- Ekipa lahko poskrbi za kakovostnejši končni izdelek
- V proces nastanka prispevka lahko urednik, ki usklajuje postopek dela smiselno vključi več avtorjev, fotoreporterje, snemalce, grafične oblikovalce, montažerje ...

S spodbujanjem ekipnega dela se plemeniti tudi sposobnost komunikacije, sprejemanje novih in drugačnih pogledov, bogati poznavanje tematike oziroma poklica ter vzpostavlja spoštovanje dela drugih udeležencev v procesu nastanka članka.

Vsebina

- Vsebina je odvisna od vrste medija in glavne skupine uporabnikov
- Bralce pritegnejo tudi dobre novice, ne le slabe
- Pri novicah mora avtor poudariti bistvo in informativno vrednost ter se izogniti „reklami“
- Pri razlagalnih oziroma pojasnjevalnih vrstah prispevkov pa mora avtor jasno opredeliti vire vsebine oziroma svoja stališča

Spodbujajte iskanje pozitivnih novic, prepoznavanje vsebinsko manj pomembnih elementov ter dejanske reklame. Avtorji naj za vire poiščejo strokovnjake in vpletene ljudi, izogibajo pa naj se izvoljenih funkcionarjev in „trgovcev“.

Tehnična plat dela

- Avtorji naj bi poznali celoten proces nastanka končnega izdelka, do objave
- Že pri pripravi prispevka morajo upoštevati tehnične zahteve in značilnosti medija v katerem bo njihov izdelek objavljen
- Uredniki morajo zagotoviti tudi čim bolj jasna tehnična navodila za avtorje
- Sodobne tehnologije so močno povečale možnost izvedbe in objave tehnično dovršenih izdelkov

Poznavanje celotnega postopka od ideje do končne objave olajša delo in pozitivno vpliva na kakovost končnega izdelka. Delo na terenu čedalje pogosteje zahteva večopravnost avtorja, ki mora zagotoviti celotno vsebino (besedilo, fotografijo, video, zvok).

Priprava na delo

- Avtor se mora pred začetkom dela zavedati kakšen članek in za koga ga mora pripraviti
- Vsebinska priprava je pomembna za razumevanje posamezne teme in pridobivanje materialov, izbiro sogovornikov, vprašanja ...
- S temeljito tehnično pripravo ne bo zagate pri zagotavljanju materialov za objavo
- Še posebej za novince ali pri delu za nov medij je smiselna priprava seznama opravi in opreme pred delom

Še posebej za mlade avtorje je pomembna temeljita priprava na delo, pred bolj ali manj stresnim delom na terenu, s sogovornikom ... Smiselno je določiti končni vsebinski cilj in načrtovati pot do njega, pripraviti okvirna vprašanja za vsako pridobivanje informacij, ne le klasični intervju.

Oprema članka

- Naslov rubrike
- Nadnaslov
- Naslov
- Podnaslov
- Uvod
- Besedilo
- Mednaslovi
- Poudarki v besedilu
- Podpisi k fotografijam
- Poudarki na strani
- Podatki o avtorjih besedila, fotografij, videa ...

Za lažje delo in pregled nad vsebinami priporočam postavitev tehničnih pravil oddaje materialov, določitev formatov besedil, fotografij, zvoka in videa. Pri pripravi je treba upoštevati značilnosti medija.

Vloga urednika

- Urednik mora na ravni medija skrbeti za usklajevanje vsebin in dela
- Urednik organizacijsko in še posebej v vlogi odgovornega urednika tudi formalno odgovarja za vsebino
- Manj izkušenim novinarjem je urednik tudi mentor
- Pri svojih posegih v končni izdelek mora spoštovati novinarjev avtorski pristop

To je besedilo zapisano s pisavo Times New Roman, velikost 12, 72 znakov

To je besedilo zapisano s pisavo Courier New, velikost 12, 68 znakov

Spodbujajte pripravo materialov za različne medije in oblike prispevkov. Ista tema kot novica, kot fotoreportaža, kot članek ... za objavo na spletu, v šolskem glasilu, na radiu, kot video. Še posebej za mlade avtorje je pomembno, da se učijo na lastnih napakah, naj oddajo besedila v formatu .doc, s pisavo Courier New, velikost 12, dvojni razmik vrstic, urednik/mentor naj jih popravi ročno, avtorji pa sami vnesejo popravke.

Končni cilj novinarskega dela

- Posredovanje informacij javnosti
- Objave v šolskih medijih
- Objave na lokalni ravni
- Objave na nacionalni ravni
- Objave na globalni ravni

